

Служба „Преса
и информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 89/16
Люксембург, 8 септември 2016 г.

Заклучение на генералния адвокат по искане за становище 1/15

Според генералния адвокат Mengozzi предвиденото споразумение относно предаването на резервационни данни на пътниците между Европейския съюз и Канада не може да бъде сключено в сегашния си вид

Редица разпоредби от проекта на споразумението са в разрез с основни права на Съюза

От 2010 г. Европейският съюз и Канада водят преговори във връзка със споразумение за обработката и предаването на резервационни данни на пътниците (наричано по-нататък „споразумение за PNR“). Предвиденото споразумение има за цел да позволи предаването на PNR данни на канадските органи с цел, за нуждите на борбата с тероризма и тежката транснационална престъпност, те да се използват, запазват и при необходимост да бъдат предавани и впоследствие. Проектът за споразумение предвижда и изисквания във връзка със сигурността и целостта на PNR данните, незабавно маскиране на чувствителните данни, право на достъп до данните, както и на корекция и заличаване, възможност за подаване на жалби по административен или съдебен ред и максимален срок за тяхното съхранение от 5 години.

След подписването на споразумението през 2014 г. Съветът на Европейския съюз е поискал от Европейския парламент да го одобри. Европейският парламент е решил да сезира Съда, за да установи дали предвиденото споразумение е в съответствие с правото на Съюза, което гарантира зачитане на личния и семеен живот и защита на личните данни. Парламентът по-специално изпитва съмнения дали въпреки заложените в споразумението гаранции намесата в основното право на защита на данните е обоснована¹. Следва да се отбележи, че Съдът ще трябва за първи път да се произнесе по съвместимостта с Хартата на основните права на ЕС на проект за международно споразумение.

В днешното си заключение генералният адвокат Paolo Mengozzi най-напред приема, че **предвиденото споразумение е в съответствие с Хартата на основните права на ЕС** (и по-специално с правото на зачитане на личния и семеен живот и с правото на защита на личните данни), **при условие че:**

- категориите PNR данни на пътниците във въздушния транспорт бъдат формулирани по ясен и точен начин, а чувствителните данни бъдат изключени от приложното поле на споразумението,
- престъпленията, попадащи в определението за тежки транснационални престъпления, бъдат изброени изчерпателно в споразумението,

¹ Парламентът желае също да установи дали предвиденото споразумение трябва да има за свое правно основание членове 82 и 87 ДФЕС (съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси и полицейско сътрудничество) или член 16 ДФЕС (защита на личните данни). В това отношение генералният адвокат отговаря, че споразумението трябва да бъде сключено едновременно на основание на членове 16 и 87 ДФЕС. Действително, предвиденото споразумение преследва две неделими и еднакви по важност цели (от една страна, борбата с тероризма и тежките транснационални престъпления, която попада под действието на член 87 ДФЕС, а от друга страна, защитата на личните данни, която попада под действието на член 16 ДФЕС).

- споразумението посочи по достатъчно ясен и точен начин органа, отговарящ за обработката на PNR данните, така че да осигурява защитата и сигурността на тези данни,
- може до голяма степен и по недискриминационен начин да се ограничи броят на лицата — „цели“, така че да обхваща само онези, за които съществува разумно подозрение за участие в терористично или тежко транснационално престъпление,
- в споразумението се посочи, че само служителите на канадския компетентен орган са оправомощени да осъществяват достъп до PNR данните, и се предвидят обективни критерии, позволяващи да се уточни броят на тези служители,
- споразумението посочи обективните причини, обосноваващи необходимостта от запазване на всички PNR данни на пътниците за максимален период от пет години, като се има предвид, че ако тези данни трябва да бъдат запазени в продължение на пет години, онези от тях, които позволяват пряко да се установи самоличността на пътник във въздушния транспорт, трябва да бъдат анонимизирани чрез маскиране,
- бъде оправомощен независим орган или юрисдикция в Канада да упражнява предварителен контрол по въпроса дали канадският компетентен орган може в конкретни случаи да разкрива PNR данни на други канадски или чуждестранни правителствени органи (когато данните се отнасят до гражданин на Съюза, трябва също да се изпрати предварителна информация на компетентните органи на съответната държава членка и/или на Комисията),
- по силата на ясно и точно правило споразумението системно осигурява възможност за контрол от независим орган на зачитането на личния живот и на защитата на личните данни на пътниците, чиито PNR данни са предмет на обработка,
- споразумението ясно уточнява, че исканията за достъп, корекция или добавяне на бележка, подадени от пътници, които не присъстват на канадска територия, могат да бъдат отправяни до независим публичен орган.

За сметка на това генералният адвокат Mengozzi счита, че **някои разпоредби на предвиденото споразумение в сегашния си вид са в противоречие с Хартата на основните права на ЕС**. По-конкретно става въпрос за разпоредбите, които

- позволяват да се разширят възможностите за обработка на PNR данни отвъд стриктно необходимото, независимо от целта относно обществената сигурност, преследвана от споразумението, а именно за предотвратяване и разкриване на терористични престъпления и на тежки транснационални престъпления,
- уреждат обработване, използване и запазване от Канада на PNR данни, съдържащи чувствителни данни,
- предоставят, отвъд стриктно необходимото, право на Канада да разкрива информация, без да се изисква каквато и да било връзка с целта относно обществената сигурност, преследвана от споразумението,
- разрешават на Канада да запазва PNR данни за максимален период от пет години, по-специално за дадено действие, преглед, разследване или съдебно производство, без да се изисква каквато и да било връзка с целта относно обществената сигурност, преследвана от споразумението,
- допускат предаването на PNR данни на чуждестранен правителствен орган, без канадският компетентен орган, под контрола на независим орган, предварително да се е уверил, че такъв получаващ чуждестранен орган няма на свой ред да има право да предава по-нататък данните на друго чуждестранно образувание.

Най-общо генералният адвокат формулира заключението си въз основа на изводите, направени в решения *Digital Rights Ireland*² и *Schrems*³. Според него е уместно да се следва пътят, очертан от тези решения, и предвиденото споразумение да се подложи на стриктна проверка с оглед на правото на зачитане на личния и семейния живот и на правото на защита на личните данни. Всъщност, когато съвременните технологии позволяват на държавните органи да разработват изключително сложни методи за наблюдение на личния живот на хората и анализ на личните им данни в името на борбата срещу тероризма и тежката транснационална престъпност, е необходимо Съдът да се увери, че предлаганите мерки, били те под формата на предвидени международни споразумения, отразяват балансирано претегляне между основателната загриженост за опазване на обществената сигурност и не по-малко важната основателна загриженост за това всеки да може да се ползва от висока степен на защита на личния си живот и личните си данни.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключението на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

БЕЛЕЖКА: Държава членка, Европейският парламент, Съветът или Комисията могат да поискат становището на Съда относно съвместимостта на предвидено споразумение с Договорите. В случай на отрицателно становище от страна на Съда предвиденото споразумение не може да влезе в сила, освен ако не се нанесат изменения в него или не се преразгледат Договорите.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на представянето.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от прочитането на заключението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

---

² Решение на Съда от 8 април 2014 г. *Digital Rights Ireland и др.* ([C-293/12](#) и [C-594/12](#), вж. ПС [№ 54/14](#): Съдът обявява директивата за запазване на данните за невалидна).

³ Решение на Съда от 6 октомври 2015 г. *Schrems* ([C-362/14](#), вж. ПС [№ 117/15](#): Съдът обявява за невалидно решението на Комисията, с което се констатира, че САЩ гарантират достатъчна степен на защита на прехвърляните лични данни).